

مجازات اعدام در جهان

همشهری آنلاین؛ بر خلاف فضاسازی‌های رسانه‌ای مبنی بر اینکه مجازات اعدام فقط در کشورهای معدود انجام می‌شود، بررسی‌ها نشان می‌دهد که در میان کشورهای جهان حدود ۸۳ کشور مجازات اعدام را لغو نکرده‌اند و ۵۶کشور جهان اجرای این مجازات را در دستور کار دارند که در میان این کشورها آمریکا هم به چشم می‌خورد.

وضعیت غرب آسیا در اجرای مجازات اعدام

در منطقه غرب آسیا عربستان سعودی، عراق، ایران و پاکستان مجازات اعدام را در سیستم قضایی خود دارند و این در حالی است که اجرای این مجازات در عربستان به شیوه بدوی انجام می‌شود.

رکوردده اعدام کدام کشور است؟

چین از جمله کشورهایی است که مجازات اعدام دارد اما آمارِی از تعداد آن منتشر نمی‌کند؛ با این حال گفته می‌شود این کشور بالاترین میزان اعدام در جهان را به‌خود اختصاص داده است.

خشن ترین اعدام

عربستان سعودی که این روزها با استخدام کریس رونالدو در یک باشگاه فوتبال سعی در تبلیغات رسانه‌ای بین افکار عمومی دارد همواره در جهان به‌عنوان نماد خشن‌ترین کشور در اجرای مجازات اعدام به شمار رفته است. این کشور اسفند سال گذشته در یک روز ۱۷ نفر را گردن زد که اکثر آنها از شیعیان بودند.

وضعیت اعدام در آمریکا چگونه است؟

آمریکا در نیمی از ایالت‌های خود مجازات اعدام را لغو کرده اما بقیه ایالت‌ها مجازات اعدام آن هم به روش‌های خشن را در برنامه دارند. ایالت «لایاما» در آمریکا اخیرا به یک قاضی فدرال این کشور اعلام کرده، این ایالت به‌زودی آماده استفاده از یک شیوه اعدام جدید و تاکنون امتحان نشده به نام «خفگی یا نیتروژن» برای اجرای اعدام است.

آمریکا در همین روزهای اخیر هم که این کشور در حال برگزاری برنامه‌های جشن کریسمس است مجازات اعدام داشته و یک زن را به جرم قتل اعدام کرده است. این نخستین اعدامی در آمریکا در سال جدید میلادی بوده است؛ در دولت دونالد ترامپ ۱۷ نفر اعدام شدند. از ژانویه تا جولای ۲۰۲۲ دست‌کم ۸ اعدام در ایالت‌های مختلف آمریکا اجرا شد؛ «تگزاس»، «لایاما»، «آریزونا»، «میسوری» و «واکلاهما» ایالت‌هایی بودند که در آنها احکام اعدام در ماه‌های نخست ۲۰۲۲ اجرا شد. ۳نفر از اعدام‌شدگان سیاهپوست، یک نفر بومی و ۴نفر دیگر سفیدپوست هستند. همگی موارد مذکور نیز با تزریق کشنده اعدام شدند.

سازمان موسوم به مرکز اطلاعات در مورد مجازات اعدام گزارش داده یک‌سوم اعدام‌ها در آمریکا به‌دلیل ناتوانی مجریان، عدم‌رعایت پروتکل‌ها یا اشتباهات در پروتکل‌ها توأم با عوارض و مشکلات بوده‌اند.

وقتی تیرباران ترجیح داده می‌شود

مقامات ایالت کارولینسای جنوبی اخیرا در یکی از این پرونده‌ها یک زندانی محکوم به اعدام را مجبور کردند تا نحوه اجرای این حکم را به‌دلیل تأمین نشدن ماده کشنده تزریقی، از بین اعدام با صندلی الکتریکی بی‌تیرباران انتخاب کند. این مرد سیاهپوست و ۵۷ساله به نام ریچارد مور قرار بود فروردین امسال به‌دلیل قتل هنگام سرقت در سال ۱۹۹۹ اعدام شود. او تیرباران را به اعدام با صندلی الکتریکی ترجیح داد تا بیزحمانه بودن مجازات اعدام با صندلی الکتریکی که مجازات‌نمادین آمریکا به شمار می‌رود، یک‌بار دیگر نمایان شود.

کدام کشورها اعدام می‌کنند؟

طبق آمار عفو بین‌الملل در قوانین داخلی ۲۹کشور مجازات اعدام وجود دارد؛ هر چند شاید در سال‌های اخیر هیچ‌کس در این کشورها اعدام نشده باشد. در همین رابطه عفو بین‌الملل اعلام کرده است در ۵۶کشور، مجازات اعدام همچنان قانونی است و اعدام یا انجام می‌شود یا سیاست رسمی مبنی بر لغو اعدام اعلام نشده است.

آمریکا، اردن، افغانستان، امارات عربی متحده، اندونزی، ایران، بحرین، بلاروس، بنگلادش، بوتسوانا، پاکستان، تایلند، تایوان، چاد، چین، ژاپن، سنگاپور، سودان، سودان جنوبی، سومالی، عراق، عربستان سعودی، عمان، سرزمین‌های فلسطین، کره شمالی، کویت، گینه استوایی، مالزی، مصر، نیجریه، ویتنام، هند و یمن کشورهای هستند که مجازات اعدام دارند و آنتیگوآ و باربودا، اتیوپی، اوگاندا، باربادوس، باهاماس، بلژیک، ترینیداد و توباگو، جامائیکا، جزایر کومور، جمهوری دموکراتیک کنگو، دومینیکا، زیمبابوه، سنت کیثس و نویس، سنت لوسیا، سنت وینسنت، کوبا، گامبیا، گویان و لیتوان هم اگر چه مجازات اعدام دارند اما اخباری از اجرای آن مخایره نشده. به‌عنوان نمونه، تیرماه امسال یک حکم اعدام برای یکی از روحانیون لبنانی صادر شده است.

قطر هم اعدام کرد

کشور قطر که اخیرا میزبان جام جهانی فوتبال بود از جمله کشورهای است که بعد از ۲۰سال در سال گذشته اقدام به اجرای یک حکم اعدام به اتهام قتل کرد.

برخی کشورها درصدد احیای اعدام

دولت ترکیه تیرماه امسال از بررسی طرح بازگشت مجازات اعدام به سیستم قضایی این کشور خبر داده است. فیلیپین نیز از سال‌ها قبل درصدد احیای مجازات اعدام برای قاچاقچیان موامخدر بوده است.

بیشترین آمار اعدام مربوط به کدام کشورهاست؟

مصر، سومالی، آمریکا، اردن و سنگاپور از جمله کشورهایی هستند که اعدام را به‌عنوان یک مجازات در دستور کار داشته‌اند و از آمار بالای اعدام بر‌خور دارند.

اجتماعی

عدالت به نفع مظلوم

حکم اعدام ۲نفر از افرادی که در به شهادت رساندن شهید عجمیان دست داشتند اجرا شد

۲ماه پس از شهادت روح‌الله عجمیان، بسیجی کرچی در جریان درگیری‌های اطراف بهشت سکینه کرج، ۲نفر از دستگیرشدگان که به اتهام محاربه به اعدام محکوم شده بودند با تأیید حکم‌شان در دیوان عالی کشور صبح دیروز مجازات شدند.

گزارش

به‌گزارش همشهری، به نقل از مرکز رسانه قوه قضاییه، دوازدهم آبان ماه بود که تجمع در اطراف آرامستان بهشت سکینه وکمالشهر کرج که به‌دلیل شرکت در مراسم چهلم یکی از جانب‌اختگان درگیری‌های خیابانی ایجاد شده بود به خشونت کشیده شد و با استفاده از سنگ و چوب و نخاله‌های سساختمانی آزادراه کرج-قزوین برای ساعاتی مسدود شد. در جریان این درگیری‌ها سیدروح‌الله عجمیان، یکی از حافظان امنیت توسط شماری از تجمع‌کنندگان به شهادت رسید. شهادت این جوان بسیجی در حالی بود که او بدون هیچ سلاحی به همراه تعدادی از مردم که به جهت انسداد آزادراه در ترافیک مانده بودند در حال کمک برای باز شدن جاده بود و به‌دلیل اینکه لباس بسیجی به تن داشت به او حمله شد و در نهایت به شهادت رسید.

دستگیری ۱۶متهم

به‌دنبال این جنایت بلافاصله پرونده‌ای در دادسرای امور جنایی و جرایم خاص کرج تشکیل شد و باز پرس پرونده دستور ویژه‌ای را برای شناسایی و دستگیری عاملان این جنایت به ادار کل اطلاعات استان البرز داد. چند روز پس از آغاز تحقیقات بود که ۱۶متهم دستگیر شدند و پس از انجام تحقیقات مقدماتی پرونده اتهامی‌شان با صدور قرار جلب به دادرسی و کیفرخواست به دادگاه انقلاب اسلامی و دادگاه کیفری یک استان البرز فرستاده شد.

اعترافات محمدمهدی کرمی

متهم ردیف اول این پرونده محمد مهدی کرمی بود. او در جلسه محاکمه درباره حادثه‌ای که در روز حادثه اتفاق افتاد گفت: شب یازدهم آبان ماه بود که یکی از دوستانم به من پیام داد و گفت فردا دوازدهم آبان روز چهلم حدیث نجفی است و ما هم برای حضور در آن مراسم آماده می‌شویم. من هم قصد کردم که در این مراسم حاضر شوم. در روز ۱۲آبان نزدیک ۱۱صبح بود که به ترافیک اتوبان رسیدیم. از ماشین پیاده شدم و با افراد حاضر در صحنه شعار دادم و به سمت مأموران سنگ پرتاب کردم. در ادامه به سمت زیرگذر که رفتم دیدم که جمعی از افراد در آنجا تجمع کرده‌اند. در ادامه من هم به این جمع پیوستم و شنیدم که فردی فریاد می‌زند بسیجی بسیجی. در ادامه دیدم که بسیجی روی زمین افتاده و ۲ تا ۳نفر بالای سرش

ایستاده‌اند و با سنگ و چوب به سر و صورتش ضربه می‌زنند. هر کسی یکی دو تا مشت می‌زد و فرار می‌کرد. همینطور که شهید با دست خالی در حال فرار بود، سنگ، چوب و… به سمتش پرت می‌کردند و افرادی که او را می‌زدند بالای ۳۰ تا ۴۰نفر بودند.

متهم در ادامه گفت: دستم را انداختم سمت شانه راستش و چرخاندمش و بعد با یک سنگ به سرش ضربه زدم. بعد از اینکه این سنگ را زدم با مشت ۳ضربه به سرش وارد کردم. بعد شهید را دیدم که زمین افتاده و در همین حالت یک نفر روی پهلو و دنده سمت راستش می‌پرد. بعد از اینکه اطراف شهید خلوت شد به سمتش رفتم و با پا یک ضربه به وسط پاهایش و دو ضربه به زانوهایش زدم. او ادامه داد: در این هنگام یک فرد آمد و ال۳۱ ۴ضربه چاقو به سمت ناحیه شکم و پهلویش شهید وارد کرد و بعد از اینکه چاقو را زد و از روی شکمش بلند شد من پاهای او را گرفتم و به سمت جلوی خاور روی زمین کشیدم که در همین لحظه کفش‌هایش از پایانش در آمدند و

وی بازداشت شده بودند همگی گفتند کسی که لباس قرمز داشته چندین ضربه چاقو به شهید زده است.

حادثه به روایت سیدمحمد حسینی

متهم ردیف دوم این پرونده سیدمحمد حسینی است. فردی که با چاقو ضرباتی به شهید وارد کرده است. او در جلسه دادگاه گفت: من جز آخرین نفراتی بودم که به بالای سر شهید عجمیان رسیدم. افرادی به شهید توهین می‌کردند و به وی لگد می‌زدند. من هم چاقوی خودم را ۲مرتبه و به عمق ۲پند انگشت به بدن شهید عجمیان فشار دادم و در مرتبه سوم کمی به داخل بدن وی وارد کردم. اعترافات این متهم در حالی بود که دیگر متهمان نیز به صراحت وی را به‌عنوان فردی معرفی کردند که به شهید چاقو زد و با توجه به اینکه سیدمحمد حسینی در آن روز پیرهن قرمز به تن داشت حتی قبل از شناسایی و بازداشت، سایر متهمانی که قبل از

پاسخ به ۷شبهه درباره اعدام قاتلان شهید عجمیان

در این پرونده چندنفر دیگر از جمله دکتر قرححسنلونیز به اعدام محکوم‌شده‌بوند. چرا این افراد مجازات‌نشدند؟

این پرونده ۱۱متهم داشت که براساس رأی دادگاه بدوی ۵نفر از آنها به اتهام محاربه به اعدام و ۱نفر دیگر به تحمل حبس محکوم شدند. با اعتراض متهمان پرونده به دیوان‌عالی کشور فرستاده شد ودر آنجا قضات دیوان رأی دادگاه بدوی درخصوص ۲متهم ردیف اول را که به اعدام محکوم شده‌بوند، تأیید کرد و حکم اعدام درباره ۳محکوم دیگر از جمله حمید قرححسنلو و احکام حبس ۱متهم دیگر نقض و پرونده بار دیگر به دادگاه فرستاده شد و آنها باید بار دیگر محاکمه شوند.

چه روند قانونی برای اجرای حکم اعدام یک محارب طی می‌شود؟

پس از انجام تحقیقات مقدماتی در دادسرا در صورتی که اتهام محاربه برای متهم معرز شود، برای او قرار جلب به دادرسی و کیفرخواست صادر شده وپرونده به دادگاه انقلاب اسلامی فرستاده می‌شود. در ادامه روند رسیدگی متهم در دادگاه محاکمه می‌شود. قضات دادگاه ضمن توجه به کیفرخواست به دفاعیات متهم وکیل مدافش توجه کرده و در نهایت وارد شور می‌شوند و حکم صادر می‌کنند. پس از صدور حکم متهم حق اعتراض به آن را دارد و با اعتراض وی پرونده به دیوان‌عالی کشور فرستاده می‌شود و در صورتی که رأی در دیوان تأیید شود به‌منزله قطعی‌شدن حکم دادگاه است. اما اگر رأی نقض شود، پرونده دوباره به دادگاه ارجاع داده شده و متهم مجدداً محاکمه خواهد شد.

در این پرونده برای اعدام این دونفر به چه شواهدی استناد شد؟

ازجمله شواهد و مدارک قابل استناد برای صدور رأی شهادت شهود و اعتراف متهم است. در این پرونده محمد مهدی کرمی در جلسات دادگاه به تشریح کامل اقدامات خود در روز حادثه پرداخت و ضرباتی را که به شهید عجمیان وارد کرده بود، شرح داد. همچنین تصاویری نیز از این اقدامات وجود دارد که از مجرم بودن او حکایت دارد. در رابطه با اقدامات سیدمحمد حسینی نیز او صراحتاً در دادگاه اعلام کرد که چاقوی خود را ۲مرتبه و به عمق ۲پند انگشت به بدن شهید عجمیان فشار دادم و در مرتبه سوم کمی به داخل بدن وی وارد کردم. دیگر متهمان پرونده نیز صراحتاً وی را به عنوان فردی معرفی کردند که به شهید چاقو زده است.

از نظر قانونی چه افرادی محارب هستند؟

طبق مفاد ماده۴ قانون مجازات اسلامی هر رفتاری اعم از فعل یا ترک‌فعل که در قانون برای آن مجازات تعیین شده است جرم محسوب می‌شود. در ماده۲۷۹ درباره جرم محاربه آمده: محاربه عبارت از کشیدن سلاح به قصد جان، مال یا ناموس مردم یا ارباب آنهاست، به‌نحوی که موجب ناامنی در محیط گردد. هرگاه کسی با انگیزه شخصی به سوی یک یا چند شخص خاص سلاح بکشد و عمل او جنبه عمومی نداشته باشد و نیز کسی که به روی مردم سلاح بکشد، ولی در اثر ناتوانی موجب سلب امنیت نشود، محارب محسوب نمی‌شود. در ماده۲۸۲ قانون مجازات اسلامی حد محاربه یکی از ۴مجازات زیر است: الف- اعدام ب- صلب پ- قطع دست راست و پای چپ ت- نفی بلد و در ماده۲۸۳ قانون مجازات اسلامی انتخاب هر یک از امور چهارگانه مذکور در ماده۲۸۲ به اختیار قاضی گذاشته شده است.

یکشنبه ۱۸ دی ۱۴۰۱

شماره ۸۶۸۴

نقل قول

رویه‌های غربی در برخورد با متهمان

عضو کمیسیون امنیت‌ملی و سیاست‌خارجی مجلس درباره شبهه‌های مطرح‌شده درباره اعدام ۲نفر از قاتلان شهید روح‌الله عجمیان به همشهری گفت: فضاسازی‌های انجام‌شده درباره اجرای احکام قاتلان شهید عجمیان، صرفاً به قصد زیر سؤال بردن فرایند قضایی طی شده‌است. این درحالی‌است که بررسی‌ها نشان می‌دهد مقام‌های قضایی با دقت ویژه‌ای مراحل دادرسی را اجرا کرده‌اند.

اسماعیل کوثری با بیان اینکه احکام صادر‌شده براساس شرع و قوانین جاری کشور است، افزود: قوه‌قضاییه در این زمینه براساس شرع و قانون عمل کرده‌است. بر این اساس حکم فردی که به جرم خود اعتراف کرده، مشخص است و شرع و قانون حقوقی را برای «صاحب دم» مشخص کرده و قصاص قاتل، کاملاً قانونی و شرعی است.

وی ادامه داد: برخی در روزهای اخیر تلاش کردند با طرح این شبهه که در کشورهای دیگر اعدام‌های مشابه انجام نمی‌شود، فرایند قضایی موجود را زیر سؤال ببرند. این درحالی‌است که آمارها و بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد در آمریکا و برخی کشورهای اروپایی در موارد مشابه حتی کار به دادگاه نیز نمی‌کشدد و پلیس در صحنه وقوع جرم، به راحتی متهم را از پا درمی‌آورد.

کوثری اضافه کرد: در بسیاری از کشورهای غربی به‌دفعات دیده شده متهم با وجود اینکه کسی را نیز نکشته، به‌محض احساس خطر پلیس، مورد هدف قرار می‌گیرد و در دم کشته می‌شود. بنابراین مشاهده می‌کنید که در بسیاری از موارد، در کشورهای غربی حتی کار به دادگاه نیز نمی‌کشد.

مکت

مصادق بارز محاربه

یک نماینده مجلس درباره شبهه‌های مطرح‌شده پیرامون اجرای حکم اعدام قاتلان شهید عجمیان به همشهری گفت: اینکه برخی در داخل و خارج درباره حکم محاربه شبهه‌هایی وارد می‌کنند، بیش از هر چیز مصادق نادیده گرفتن ضروریات دینی و فقهی است.

احد ازادی خخواه با بیان اینکه حکومت اسلامی در زمینه حراست از جان، مال و ناموس مسلمانان وظایف سنگینی برعهده دارد، اجرای احکام اخیر را بخشی از اجرای این وظیفه دانست و افزود: حکومت اسلامی موظف است از جان و حیثیت مسلمانان با طاعیت دفاع کند و اگر فرد یا افرادی در این حکومت با هدف ایجاد ناامنی و رعب و وحشت دست به اسلحه برند، حتماً حکم‌شان اعدام است و برابرو قوانین اسلامی باید با آنان برخورد‌های لازم صورت گیرد. این کارشناس حوزوی با بیان اینکه اجرای احکام اخیر مطالبه مردمی است، ادامه داد: اعدام قاتلان شهید مدافع امنیت کشور بیش از اینکه خواست حکومت باشد، مطالبه مردم است؛ موضوعی که در جریان جنایت‌های مشابه نیز شاهد بودیم که جامعه خواهان اجرای قاطع قانون بوده است. ازادی‌خواه با اشاره به تفاوت احکام «قتل» و «محاربه» تصریح کرد: بر اساس فقه جعفری ممکن است در مواردی با قاتل با اشد مجازات برخورد نشود، اما در محاربه به‌موضوع متفاوت است. محارب یعنی کسی که عمداً به جنگ مردم و حکومت آمده و اسلحه کشیده‌است. این نماینده مجلس با بیان اینکه اگر اقدام‌های قاتلان شهید عجمیان مصادق محاربه نیست، پس چه عنوانی می‌توان برای آن ذکر کرد، اضافه کرد: اقدام قاتلان آن شهید بزرگوار، مصادق اکمل محاربه است و مدعیانی که این موضوع را نفی می‌کنند باید بگویند چه عنوانی می‌توان برای چنین جرمی تعیین کرد. اجرای این احکام امنیت و آرامش را برای جامعه به‌همراه خواهد داشت.

نکته

رسیدگی به پرونده در نهایت دقت

عضو کمیسیون امنیت‌ملی و سیاست‌خارجی مجلس درباره فضاسازی‌ها پیرامون روند دادرسی و اجرای احکام قاتلان شهید عجمیان به همشهری گفت: با توجه به شناختی که از رویه‌ها و رویکردهای دستگاه قضایی کشور دارم، به‌طور قطعی می‌گویم که رسیدگی به این پرونده با نهایت دقت و با توجه به مستندات موجود انجام شده و شبهه‌های در این زمینه وجود ندارد. یعقوب رضازاده با تأکید بر اینکه شبهه‌افکنی‌های انجام‌شده در این زمینه برآمده از نیت‌های سوء دشمنان ایران و برخی رسانه‌های آنان مانند سعودی اینترنتال، بی‌بی‌سی، صدای آمریکا و… است، افزود: برخی در روزهای اخیر شبهه‌هایی مطرح کردند درباره اینکه متهمان حوادث اخیر و به‌ویژه پرونده شهید عجمیان به وکیل دادرسی نداشته‌اند؛ این درحالی‌است که با توجه به بیش از ۳۵ ارتباط مستمری که با دستگاه قضایی کشور داشته‌ام، به‌طور قطع می‌گویم که چنین ادعاهایی کذب محض است و رویه‌های جاری در دستگاه قضا، خلاف آن را به همگان ثابت می‌کند.

وی ادامه داد: امکان ندارد متهمی در جریان رسیدگی به پرونده‌اش به وکیل دسترسی نداشته باشد. تأثیر اتخاذ‌شده در این زمینه به‌گونه‌ای است که حتی دستگاه قضایی برای متهمانی که دسترسی به وکیل ندارند، «وکیل تسخیری» انتخاب می‌کند تا حقی از متهم ضایع نشود. این عضو کمیسیون امنیت‌ملی مجلس با تأکید بر اینکه روند رسیدگی به پرونده متهمان قتل شهید عجمیان عادلانه بوده و شبهه‌ای به آن وارد نیست، تصریح کرد: اینکه برخی ادعا می‌کنند روند رسیدگی به پرونده با سرعت طی شده یا روند قانونی تکمیل نشده، تنها جنبه شبهه‌افکنی دارد، چراکه براساس رویه‌های موجود قضایی براساس مستندات و ادله موجود در پرونده، که حاوی دلایل و نشانه‌های متقنی هم بوده رأی داده است و بررسی‌های انجام‌شده، از طی شدن تمام فرایند قضایی قانونی در این حوزه حکایت دارد. رضازاده اضافه کرد: تأیید حکم اعدام در مراجع قانونی نشان می‌دهد احکام صادر شده براساس مستندات محکم و روشن موجود در پرونده بوده و شبهه‌ای به روند دادرسی وارد نیست.